

ST·OLAV

K A T O L S K T I D S S K R I F T

NR. 7

84. ÅRGANG

15. APRIL

1972

**HYRDEBREV
OM
DÅPEN**

(SIDE 108)

LONDONRAPPORT

(SIDE 107)

REDAKSJONELT

OM ST. OLAV

**EN KRISTEN
POLITISK
RADIKALISME?**

(SIDE 110)

OM ST.

Bildet over er fra havnen i Haugesund. Det er et av de mange stedene i Oslo Katolske Bispedømme hvor det er kirke, fast prest, søstre og en mindre flokk med katolikker — og hvor interessen for bladet ST. OLAV ikke er synderlig stor. Man skulle kanskje tro at isolerte katolske troende i et land som Norge ville regne ST. OLAV som et bindeledd og et vindu mot meningsfeller, det er dessverre ikke tilfelle. En gruppe av trofaste katolske lesere i Haugesund, i Stavanger, Kristiansand, Arendal, i Telemark, Vestfold og Østfold, oppover Østlandsområdet og over i Bergen og på Vestlandet følger oss nok i gode og onde dager — og vi er takk-

nemlig for det. Men mange i våre menigheter er uinteresserte, enkelte ganger vel også nærmest avvisende. Redaksjonen må svi for dagens uro, enten vi regnes som radikal eller konservativ. Det gjelder holdningen hos noen av prestene og det gjelder en del legfolk, ordenssøstrene har stort sett udmerket seg med en mer rommelig toleranse, et lykkeligere humør og et større og videre syn på hva fellesskapet betyr.

Feilen er blant annet ST. OLAV's. Vi har ikke maktet å dekke stoff som i høyeste grad angår våre spredte og ukjente trosfeller. En stund var antagelig redaksjonen så opptatt av å bli kvitt halv gode basarreferater og

lignende, at vi glemte at det i høy grad også er andre og viktigere ting som angår menighetenes liv. Våre muligheter til å gjøre godt igjen dette er som før begrenset, av dårlig økonomi. Men noe kan vi prøve. Isolasjonen, den enkelte katolikk og den enkelte katolske families følelse av nesten håpløs isolasjon i enkelte tilfeller er et slikt forsømt stoffområde. Derfor lenge har visst denne redaksjon hatt en nærmest oppgitt holdning til dette problem som angår så mange potensielle lesere. Og en måte å starte på er simpelthen å innby katolikker rundt om i dette bispedømme — og våre trosfeller og venner i Mellom-Norge og Nord-Norge — til å skrive til oss og fortelle så åpent som mulig om sine problemer og sin isolasjon. Når det er nødvendig, bør de også forsøke å plasere skylden der hvor de mener den av og til kan ligge. Ikke alle vanskelighetene er et resultat av landets geografi og de høye fjell. Og så dette kan gjøres, til beste for oss alle og i en skikkelig og kristen tone. Redaksjonen kan trykke slike innlegg under en oppgitt signatur hvis det ønskes, så lenge redaktøren har fått fullt navn og adresse på innsenderen. Det vil ikke komme videre, men vi kan som man vil forstå ikke gjengi stoff som vi ikke kjenner opphavsmann til.

En annen praktisk sak: Vi oppdaget nylig under en samtale med en katolikk «et sted i landet» at en god del som hørte til vedkommendes menighet trodde at de ikke ville bli hørt i våre spalter fordi de selv talte og skrev på nynorsk. La oss derfor her og nå avlive den misforståelsen: Innlegg på nynorsk som brukes, vil bli trykket på nynorsk — selvfølgelig. Og hva sproget angår: Akkurat i denne tiden gir vi avkall på en romantisk drøm og stopper publisering av artikler på svensk her i bladet. Vi trodde at moderne kommunikasjoner, først og fremst fjernsyn, opphevet slike grenser mellom de katolske minoriteter i Skandinavia — men vi medgir at tanken er noe forhastet. Protestene er hørbare. Altså tilbake til norske oversettelser på dette stoff, vi håper det gleder mange.

Synodens konklusjon

ST. OLAV offentliggjør i dette nummeret (side 113—114) annen del av Synodedokumentet fra Rom om det ministerielle prestedømme. Dokumentet inneholder retningslinjer for en katolsk prests liv og embede og slutter med bl. a. disse ord: For prester som utover Åndens embede i sentrum av hele Kirkens samfunn står nye veier åpne for å gi et fornyet vidnesbyrd i dagens verden. . . . Med sann dristighet må vi vise verden fylde i det mysterium som gjennom alle tider er skjult i Gud . . .

«Ung, dynamisk og kreativ»

På side 110 skriver dominikanerpater Arne Fjeld om det som øyensynlig er mottoet i dagens konkurranseamfunn — at man skal være «ung, dynamisk og kreativ». Et uttrykk som stadig går igjen i avisenes annonser for ledige stillinger. Pateren spør imidlertid: Er dette et kristent menneskesyn? Skal vi også vurdere mennesker etter deres omsetningsverdi på arbeidsmarkedet? Eller — for den saks skyld — på ekteskapsmarkedet?

OLAV

Feilen ellers når det gjelder den rådende mistillit og sviktende interesse ligger dernest muligens hos våre ukjente trosfeller selv. Det har nok i årenes løp gått tradisjon i dette at verden ikke angår deres liv som katolikker. De har lenge vært tilfreds med å få oppgitt messetider — basta — og et Konsil har ennå ikke maktet å forandre alles mentalitet på dette punkt. Men i dagens situasjon er det ikke bare nødvendig for Kirken at disse mennesker lever med i ting som skjer — enig eller uenige. Det ville også til syvende og sist antagelig virke befriende for dem selv og langsomt bryte deres isolasjon.

Jeg tror ikke at de vi her prøver å komme i kontakt med — og hvis oppslutning vi virkelig trenger — vil lese disse linjer. De ser jo sjelden eller aldri bladet. Derfor ber vi våre kjente venner i menighetene om assistanse. Vi sender ekstra-eksemplarer av dette nummer til prestegårdene og til menighetsrådene og til søstrene. Vi ber dere om å forsøke å fordele eksemplarene, å få andre katolikker som ikke er abonnenter til å kikke på disse linjer, å bringe enkelt eksemplarer rundt når dere besøker hverandre osv. Jeg er sørgelig klar over at dette er et drøyt oppdrag å bebyrde våre venner med, men vi tar sjansen.

ST. OLAV har idag et par tusen abonnenter og en meget spennende lesekrete av katolikker og ikke-katolikker bosatt i hele Skandinavia og på spredte steder i Europa, Afrika og Amerika. Vi håper at disse lesere vil forstå at dette forsøk på å komme i kontakt med nye abonnenter, her spesielt katolikker i mindre norske menigheter, ikke innvarsler noen omlegning av vår redaksjonelle linje. Men som nevnt i forrige nummer: Vi trenger hjelp som kan trygge bladets posisjon som en katolsk røst i samfunns- og kulturlivet, som en forkjemper for toleranse i en tid da enkeltgrupper til høyre og venstre stivner i arrige politiske holdninger og som en representant for dagens katolske kirke i en vanskelig, men meget levende etter-konsilær tid.

A. R.

Rhodesias katolske biskoper fører en uredd kamp mot raseskillet og den hvite maktstilling. Dette er ikke biskop Lamont, men en av hans embedsbrødre, biskop Musorewa, formannen i det afrikanske nasjonalråd. Bildet er tatt under biskopens besøk i det britiske Underhus i London nylig — til v. for biskopen sitter en Labour-representant, til h. en anglikansk prest.

LONDON-RAPPORT FRA PER BANG

«Hvis De skriver til X, så vær ytterst forsiktig. Siden han er blitt idømt husarrest blir posten hans åpnet av politiet, og De må ikke nevne noe som kan bringe ham selv eller andre i fare.»

«Ikke skriv til meg igjen, ditt siste brev har vært lest av myndighetene, og jeg har hatt trøbbel med politiet.»

Den første setningen er hentet fra et brev jeg har fått OM en mann i Sør-Afrika, en katolsk prest forøvrig. Den andre setningen er tatt ut av et brev FRA en mann i Sør-Afrika. Til sammen danner de en passende og personlig bakgrunn for en notis om to biskoper og deres kamp mot undertrykkelsen i Rhodesia og Sør-Afrika — en kamp som idag har mangedobbelaktualitet for oss i den frie verden, fordi situasjonen tilspisser seg mot åpen konflikt i Namibia og Rhodesia, fordi kampen representerer økumenikk i og med at den føres langs en mer og mer samlet kristen front, og fordi det er påske og derfor riktig å tenke på den kjempende (og seirende!) kirke.

Biskop Donal Lamont av Umtali i Rhodesia er en av Vatikanets spesi-

elle favoritter, og «Osservatore Romano» har gitt bred plass til hans syn på den foreslåtte konstitusjon i Rhodesia, som han selvfølgelig er sterkt imot. Kirkens avvisende holdning overfor «statsminister» Ian Smith er for en stor del biskop Lamonts ansvar og ære. Det er ham som har fått den til å gå loven om raseskillet i skolen midt imot, og åpent trosse myndighetenes påbud. Det har ikke vært noen lettvinde holdning å innta, for det er også innenfor den katolske leiren dem som heller mot Smiths syn, og som ønsker fortsatt hvit politisk dominans i Rhodesia. Biskop Lamont har opplevet alvorlig svikt hos sine egne — ved en anledning ble «statsminister» Smith invitert som hedersgjest til et pasjonsspill som en katolsk organisasjon oppførte, og biskopen la ikke det minste skjul på sin avsky.

Biskop Lamont er ikke-voldtilhenger, og ser Rhodesias håp om frihet og rett i afrikanernes streikeaksjoner og deres nektelse av samarbeide med de hvite myndighetene. Når Pearce-kommisjonen avgir sin kjennelse for at flertallet av afrikanere i Rhodesia sier NEI til nyordningen, og kampen

HYRDEBREV FRA NORDENS BISKOPER

Kjære troende,
«Ved dåpen ikler vi oss Kristus, og blir en ny skapning i Ham.» (Denzinger 1672.) Derfor er dåpen likesom en kime til alle goder som Kristus skjenker menneskene. Men denne kimen må ikke dø på grunn av mangel på næring. Den må utvikle seg til et fullvoksnet tre, som bærer frukt. Dåpen alene er ikke tilstrekkelig. I tillegg til den, må vi bekjenne den treenige Gud, og oppfylle Kristi bud, som det går frem av Kristi misjonsbefaling: «Meg er gitt all makt i himmel og på jord. Dra derfor ut og gjør alle folkeslag til disipler, ved å døpe dem til Faderens og Sønnens og den hellige Ånds navn, og ved å lære dem å overholde alt det jeg har befalt dere.» (Mt. 28, 18 f.)

En fornyet dåpsliturgi er i de senere år blitt innført i den katolske kirke. Forskjellige endringer er foretatt i seremoniene. Dette er skjedd for å gjøre dåps handlingen enklere, vakrere og mer forståelig, ved å fremheve de vesentlige elementene. Samtidig gir den nye liturgi en offisiell katolsk tros-undervisning om dåpen. Foruten den grunnleggende lære, at

dåpen renser for synd, og gjør hver enkelt av oss til et Guds barn, blir særlig følgende punkter fremhevet:

I.

«Dåpen er først og fremst sakramentet for den tro hvormed menneskene, under den hellige Ånds opplysning, svarer på Kristi Evangelium. Derfor er det Kirkens hjertesak og oppgave å vekke alle, katekumenene selv og dåpsbarnets foreldre og faddere, til den sanne og aktive tro, hvormed de forener seg med Kristus og inngår og stadfester den nye pakt.» (Praenot. Gen. 3.)

Dåpen innebærer ikke bare nådens gave, men også troens ansvar. Fari-seerne på Kristi tid sa: «Vi er Abrahams barn.» Men for Kristus var dette ikke nok (cf. Johs. 8, 33 ff.). På samme måte er heller ikke dåpen nok, dersom ikke mennesket, opplyst av den hellige Ånd, vender seg til Kristi Evangelium.

De små barn er imidlertid ennå ute av stand til å bekjenne troen, og de fornemmer ikke den hellige Ånds opplysning. Hvordan er det så mulig, at den katolske kirke anbefaler barne-dåp? Om dette sier den nye instruks om dåpen:

II.

«Helt fra begynnelsen av har Kirken, som hadde fått i oppgave å forkynde Evangeliet og døpe, døpt ikke bare voksne, men også små barn. Den har alltid forstått Herrens ord: 'Uten å bli født av vann og Ånd, kan ingen komme inn i Guds rike' dithen, at man ikke skulle nekte barna adgang til dåpen . . .» (Bapt. Parv. Praen. 2.)

Dåpen innebærer ikke at det blir øvet tvang overfor barnet. Den dømte må senere bestemme om han eller hun vil leve som kristen eller ikke. Men et menneske skal ikke hindres i å bli trukket inn i fylde av Kristi godhet og kjærlighet allerede fra livets begynnelse av. Foreldrene skal heller ikke hindres i, gjennom den sakramentale handling, å få visshet for at de er knyttet til sine barn ved Kristi altomfattende kjærlighet. Dåpen stadfester, at barnet tilhører den himmelske far enda mer, enn det tilhører endog sine foreldre.

III.

En slik barnedåp er imidlertid bare forsvarlig, dersom en har et begrunnet håp om at barnet senere får høre

LONDON-RAPPORT

(Forts. fra forrige side)

for friheten begynner for alvor, vil han bli en av lederne, til han blir utvist eller kastet i fengsel.

Biskop Colin Winter av Damaraland i Sørvest-Afrika er allerede utvist fra sitt anglikanske bispedømme, og må helt sikkert regne med fengsel hvis han vender tilbake. Det kan hende han vender tilbake allikevel, han er valgt på demokratisk vis til sitt embete, og han har tatt sin stilling som de undertrykte og streikende Ovamboarbeidernes talsmann. Han har hørt dem skrike under forhørene på politistasjonene, og han har sett dem etter behandlingen. Også han har opplevet at trosfeller har vendt seg mot ham fordi han står på afrikanernes side mot det han selv sammenlikner med Nazi-Tyskland — Vorsters herredømme. Han har også opplevet et kristent fellesskap over kirkegrensene, og snakker om katolikker og lutheranere i Sør-Afrika som sine brødre. Som kristen pacifist sier han at ORDET er hans eneste våpen.

Biskop Winter er i godt selskap, til sammen er ca. 70 biskoper, prester og fremtredende kirkeledere utvist fra, eller har måttet flykte fra Sør-Afrika, og de som ennå er kjempende igjen blir hardere og hardere presset. De er ikke helt trygge i England heller, Vorsters hemmelige politi har utløpere her, og det er flere ganger blitt påvist at Scotland Yard har gitt sørafrikanske spioner besynderlig frie tøyler i deres bestrebelse på å skaffe opplysninger om frihetsskjempenes arbeid i landflyktigheten.

«Skriv bare ytterst forsiktig» — «skriv ikke til meg . . .». Men helt har vel ikke fascistene klart å stanse kontaktene mellom kristne i den frie verden og kristne i den undertrykte. Det er min påsketanke at vi kan nå dem, og vise vår solidaritet ved en hilsen som ikke bringer frihetsfronten i fare, men som viser undertrykkerne hvor den kristne verden står i denne kampen.

og bekjenne Kristi glade budskap, og derved åpner seg for den alltid voksende kjærlighet som Kristus har lært menneskene. Dersom det skulle gå slik, at mange døpte senere i livet ikke bekjenner Kristus, eller forneker Ham i handling — eller dersom foreldre bringer barn til dåpen bare fordi det er skikk og bruk på stedet eller innen familien, men ikke av ekte tro — da ville dåpssakramentets verdighet bli krenket og troens alvor utullet, til stor skade for både Kirken og det enkelte menneske.

Derfor fremhever den nye dåpsliturgi tre elementer: Foreldrenes deltagelse, Kirkens deltagelse, og en forberedende tros-undervisning.

1) «Ut fra selve skapelsesordningen har foreldrene en større tjeneste og en større funksjon i småbarns dåp enn fadderne» (Bapt. Parv. Praen. 5). heter det i innledningen til barnedåpens nye rituale. I seremonien kommer dette til uttrykk på følgende måte:

Foreldrene ber om, at barnet må bli døpt. De tegner korstegnet på barnets panne. De gir avkall på Den Onde, og bekjenner den kristne tro på barnets vegne. Ikke lenger fadderene, men moren selv, bærer barnet til døpefonten og holder det under dåpen. Likeledes bærer enten moren eller faren dåpslyset, og foreldrene blir velsignet hver for seg, for at de skal bære sitt ansvar som kristen far og kristen mor.

2) Likeledes betyr dåpen ikke bare fellesskap mellom barn og foreldre. Den betegner også hele Kirkens fellesskap med barnet. Kirken representeres særlig av fadderne og de andre menighetsmedlemmene som er til stede. (Cf. Bapt. Parv. Praen. 2).

Slik bærer dåpshandlingen helt igjennom et fellesskaps-preg, og skal gjøre det synlig, at barnet helt fra

spebarnsalderen av, er innlemmet i et fellesskap. «Barnet har krav på menighetens kjærlighet og hjelp.» (Bapt. Parv. Praen. 4). Ikke bare i dåpshandlingens øyeblikk, men også senere i livet, skal andre menneskers tro bære den enkeltes tro, minske hans nød og svakhet, og hjelpe ham å overvinne den. Derfor er dåpen det sakrament «hvored menneskene innlemmes i Kirken . . . Dessuten danner den et mektig sakramentalt enhetsbånd mellom alle dem som er blitt gjenfødt i den.» (Praen. Gen. 4).

Kirkens deltagelse i barnedåpen kommer til uttrykk i de nye liturgiske forskrifter: Det anbefales at dåpen blir feiret med mest mulig festlighet, og at mange av menighetens medlemmer er til stede. Likeledes anbefales at dåpshandlingen finner sted under søndagens hovedgudstjeneste, i det minste leilighetsvis.

3) På samme måte som foreldrene, kan hele Kirken bare påta seg ansvaret for barnedåp, hvis alt som står i menneskelig makt blir gjort, for at dåpsbarnet senere oppdras i den kristne tro. Derfor betoner den nye dåpsbestemmelse, med større alvor enn tidligere, nødvendigheten av en undervisning i troen.

Foreldrene selv skal med iver forberede seg på den kommende barnedåp: «Det er meget viktig at foreldrene, før feiringen av dåpen, enten ledet av sin egen tro eller hjulpet av venner eller andre medlemmer av menigheten, forbereder seg til en bevisst og aktiv deltagelse i den hellige handling. Dertil bør de få de nødvendige midler til disposisjon, såsom bøker, brosjyrer osv.» (Bapt. Parv. Praen. 5,1).

Det anbefales at sognepresten såvidt mulig besøker foreldrene under denne forberedelsestid, og tar del i forberedelsen til dåpen. (Ib.)

Under dåpsliturgien stilles foreldrene dette spørsmål: «Når dere nu

ber om dåpen for deres barn, er dere da klar over hvilken forpliktelse dette innebærer: å oppdra dem i troen, for at de, ved å holde Guds bud, kan elske Gud og sin neste slik Kristus har lært oss?» (Ordo Bapt. 39). Foreldrene, eller i det minste én av foreldrene må kunne svare fullt og alvorlig JA på dette spørsmål.

Når foreldrene ikke har tilstrekkelige forutsetninger for å gi barnet kunnskap om i det minste det mest grunnleggende i den kristne tro, må de få undervisning (i det minste en kort innføring i troen) allerede før barnedåpen (cf. Bapt. Parv. Praen. 5,1; 7,1; 8; 8,4; 13). Dåpen kan eventuelt utsettes, for å gi foreldrene tid til en nødvendig forberedelse og trosundervisning (Bapt. Parv. Praen. 8; 8,3; 25). Når en ikke kan regne med at barna vil få en kristen oppdragelse, kan bispekonferansen, ifølge den nye dåpsinstruksjon, utstede bestemmelser om en utsettelse av dåpen (Bapt. Parv. Praen. 25).

Foreldrene forplikter seg til siden å oppdra det døpte barn i den kristne tro. Foreldrene står imidlertid ikke alene. Sogneprestene vil selv gi barna religionsundervisning, kateketiske menighetssentra eller katolske skoler må hjelpe til, alt etter de lokale forhold.

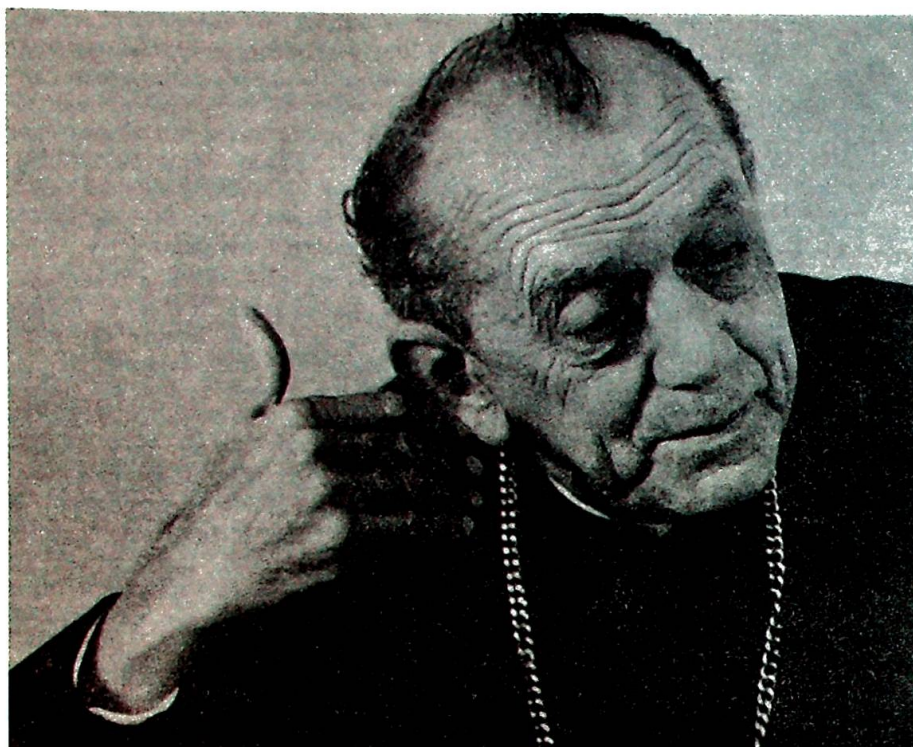
Såvel hele Kirkens, som den enkelte kristnes fremtid avhenger av at dåpsnåden blir virksom. For å oppnå dette, må enhver åpne seg mer og mer for den hellige Ånds gaver. Den nye dåpsliturgi og de nye forskrifter vil bidra til dette. Således vil dåpen virke, hva den sakramentalt er et tegn på: Gjøre oss stadig mer delaktige i Herrens liv, død, og oppstandelse. Den vil på nytt tegne det Gudsbilde som er ødelagt i det falne menneske. Den vil fordype og styrke Kirkens enhet, slik at alle kristne, som ved dåpen tilhører Kristus, også virkelig erfarer, at de er knyttet til hverandre med kjærlighetens bånd.

Vi ber Gud velsigne dere alle.
NORDENS KATOLSKE BISKOPER
(Mars 1972)

ST. OLAV'S
REDAKSJON

TLF. 20 72 26 - 28 01 04

KRISTEN

Erkebiskop Helder Camara.

Samfunnskritikk som bygger på den kristne tro, er et relativt nytt fenomen, som stadig griper mer om seg. Vi finner eklatante uttrykk for den hos enkeltpersoner som Camillo Torres, brødrene Berrigan og Helder Camara, men også i mange pavelige ensykliaer og i siste bispesynodes uttalelser, om enn på en mer forsiktig måte.

Slik kritikk, i dens radikale form, bygger på en politisk holdning fra de kristnes side som er forholdsvis ny. Jeg vil i det følgende forsøke å gi en meget kort og skjematisk skisse av det teoretiske, eller skal vi si det ideologiske, grunnlag som etter min mening en slik kristen, politisk radikalisme bygger på. Man vil merke seg at det i dette grunnlag inngår elementer som har sitt utspring i både moderne

UNG – OG GAMMEL

I en preken for noen uker siden sa dominikanernes prior i Neberggaten, pater Arne Fjeld, bl. a. dette om dagens dyrkelse av ungdommen:

Verden tror ikke på noe liv etter dette, og vi kristne lar oss altfor lett prege av denne verden. Idag driver denne verden en lett gjennomskuelig dyrkelse av ungdommen. Det er ikke bare det at reklamen og industrien vil at vi alle skal se ut som om vi var tyve. Det er alvorligere enn som så. Samfunnet som helhet er i ferd med å drive denne måte å se mennesket på inn i oss. Det er når hun eller han er under 40 at en kvinne eller mann må smi sin lykke. Hvis man er over 40 og ikke kommet godt i gang, så er det for sent. Konkurransesamfunnet gir ham ikke noen riktige sjanser mer. «Ung, dynamisk og kreativ» skal man være, det står svart på hvitt i annonsene om ledige stillinger. Men er dette et kristent menneskesyn? Skal vi også vurdere mennesker etter deres omsetningsverdi på arbeidsmarkedet? Eller — for den saks skyld — ekteskapsmarkedet?

Skal vi kristne være med på å gjøre det å være ung til det verdifulleste i mennesket?

Det er udmerket at de unge er unge, det har aldri vært noen synd. Men det er ikke så bra, når vi, som ikke lenger er pur unge, ikke lenger kan se verdien i det å bli eldre. Det er ikke så bra at vi gremmer oss over hver ny rynke i vårt eget ansikt, over at vi ikke kan tro oss så «unge, dynamiske og kreative» som før.

Det er synd at vi kristne har så liten sans for det verdifulle ved det å bli voksen og moden. Det er synd at følgende ikke er opplagt for oss: At vi blir mer i stand til å mestre våre egne problemer etter hvert som vi blir eldre. At den minste skuffelse eller forelskelse ikke lenger vipper oss av pinnen. At vi blir frie og selvstendige nok til å påta oss vårt ansvar for andre, for samfunnet, til å arbeide for at alle forhold mellom mennesker blir mer menneskeverdige.

Det er også synd at vi har så liten sans for dette at vår innsikt i alle ting blir dypere etter hvert som vi får flere erfaringer. Tidligere tider betraktet en gammel mann som en vis mann. I vår tid gjør man nok rett i

ikke å spørre gamle menn til råds når det gjelder helt nye problemer — problemer som naturforurensningen og fellesmarked. Men i de evige almenmenneskelige spørsmål har nok de gamle blitt kloke av skade og egen livserfaring. Skulle vi ikke så verdsette modenhet og alderdom? Visdom og klokskap?

Det er synd at vi kristne ikke ser ut til å ha en tryggere og mer avslappet holdning til alderdom og død enn andre. Alderdom og død er jo naturlige faser i et menneskeliv. Men det ser ut til at ateistiske eksistensialister idag ser døden roligere i øynene enn vi gjør. Da Arbeiderbladet for en stund siden hadde en kronikk om døden og hvordan en kan forberede seg til den, var artikkelen ikke skrevet ut fra en kristens tanker. Det var en ateist, en fransk forfatterinnes betraktninger om sin mors dødsleie og begravelse som var foranledningen.

Hva er det egentlig de kristne er reddet for? Hvorfor holder vi så krampaktig på dette idealet om å være ung? Hvorfor blir vi like pinlig berørt som andre når vi skal snakke om alderdom og død?

Evangeliet forteller oss at Jesus Kristus har kraft til å vekke oss opp fra døden. Ja, allerede nå har han gitt oss det evige liv slik at han kan si: Den som tror på meg skal leve, om

POLITISK RADIKALISME

politisk tenkning og i det kristne budskap.

For det første er det ett element som har sitt opphav utelukkende i moderne samfunnsanalyse, nemlig bevisstheten om at kirkens påståtte politiske nøytralitet er illusorisk, fordi den er en umulighet. I særlig grad er selvsagt dette tilfelle i de land hvor kirken numerisk er en viktig del av befolkningen, men generelt sett er forholdet det samme overalt. Denne kjennsgjerning er etter hvert blitt en banalitet, men det har tatt lang tid for man på kirkelig hold er blitt seg den bevisst, og i enkelte land klamrer fremdeles mange av kirkens menn seg — sikkert i god tro — til illusjonen om at politikk og religion vedrører to forskjellige deler av menneskelivet som ikke kan og ikke skal blandes sammen. I virkeligheten finner man denne oppfatningen særlig i de land hvor kirken og kristendommen fungerer, eller i hvert fall forutsettes å fungere, som fundamentering for det bestående og sementering av de eksisterende samfunnsstrukturer.

Det annet element er teologisk begrunnet, men er blitt satt i relieff av den marxistiske kritikken av religio-

han enn er dod. Og enhver som tror på meg skal aldri i evighet dø.

Tror vi dette?

Vi tror ikke fast nok på et evig liv. Vi står i fare for å bli preget av forretningslivets menneskesyn. Vi står i fare for å betrakte en ny rynke i øyekroken som tegn på at vi nå er mindre verd enn før. Ja, snart ubrukelige.

Men Gud betrakter ingen som ubrukelige. I Guds øyne har hvert menneske en evig verdi, det skal leve evig hos ham. Mennesket blir ikke ringere av å bli eldre. Tvert om, et menneskeliv er den tiden Gud trenger for å la oss vokse i nåde og helliggjørelse, for å gjøre oss istand til å se ham ansikt til ansikt i evighet.

Måtte påskefeiringen i år, med minnet om Kristi død og nye liv, ha hjulpet oss til å se mennesket slik Gud gjør det: En vandringsmann på vei mot Gud, nærmere Ham for hver dag og hvert år som går.

nen som fremmedgjørelse, som «opium for folket». I virkeligheten retter denne form for kritikk seg mot den oppfatning som nettopp ble nevnt, nemlig fordelingen av politikk og religion i to adskilte områder. Religionen (kristendommen) er opium for folket der hvor dens endemål utelukkende forutsettes å være det hinsidige, et Guds rike med liten eller ingen relasjon til det dennesidige, og hvor Gudsriket sees som en *personlig* overgang (frelse) til et nytt og bedre liv som først begynner etter døden. Det som skjer i dette liv, betraktes da stort sett utelukkende ut fra en individualistisk synsvinkel, en etikk som har liten eller ingen *samfunnsmessig* virkning.

Når man på kristent hold nå begynner å ta denne marxistiske religionskritikken alvorlig, fører det til en utdypet, eller i hvert fall fornyet, forståelse av Jesu budskap og i første rekke av bergprekenen. Det blir da umulig å forstå saligprisningene utelukkende som rettet til individet, selv om denne siden av saken på ingen måte kan utelukkes.

Teologisk sett har kirken alltid visst at saligprisningene skal tas alvorlig her og nå, fordi deres budskap er en forkynnelse av at endetiden alle-

rede er begynt. Guds rike er nær, ja, det er faktisk allerede kommet i og med Jesu Kristi oppstandelse fra de døde. Denne begivenheten utgjør den første etappe i virkeliggjørelsen av Guds rike, den oppstandne Kristus er «førstegrøden» av dette Riket, og gjennom den Hellige Ånds utgydelse har alle kristne del allerede nå i dette kommende Gudsrike, selv om vi fremdeles venter på dets endelige tilsynkomst.

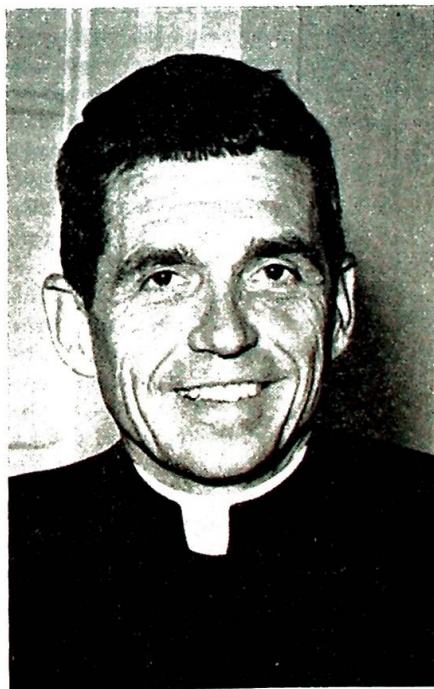
Politisk sett betyr dette at Guds rike på en viss måte inntar plass blant de politiske utopier, dvs. at det som idelt bestemmer, eller bør bestemme, den kristnes politiske handlingsmønstre, fordi hans oppgave er å fremskynne Guds rikes komme, eller rettere sagt, manifestasjonen av det Guds rike som allerede eksisterer skjult i blant oss. Jesu ord virker som den rettesnor vi har å holde oss til med hensyn til denne virkeliggjørelsen av Guds rike, selv om fullbyrdelsen av det overgår vår forstand, da det i seg selv er noe «som intet øye har sett og intet øre har hørt».

Konkret betyr dette at den kristne er nødt til alltid å være urolig, til å være et uroelement, fordi han vet at *Guds rike i hvert fall ikke fremmes ved det bestående*. Han kan ikke avfinne seg med urettferdighet fordi han vet at det er rettferd som er i pakt med Guds rike, han kan ikke avfinne seg med ubarmhjertighet og utbytting fordi han har hørt ordet: «Salige er de barmhjertige.»

Dette har kirken alltid visst, men det som er nytt, i hvert fall sett i forhold til de siste par hundre år, er at den er i ferd med å oppdage, med god hjelp fra moderne samfunnsforskning og -kritikk, at det ikke er nok å praktisere bergprekenen på det individualistiske plan, men at selve samfunnsstrukturene må endres dersom tanken om Guds rike skal ha noen som helst slagkraft. Det er ved denne strukturendring, den være seg gradvis eller av plutselig art, at den kristne «utopi» kan være virksom.

For det tredje har kirken lært av sin Herre og Mester hva maktutøvelse er dersom den skal være i samsvar med Guds rike, og på dette punkt kan den muligens bibringe samfunnet og samfunnskritikken noe som i hvert fall er spesifikt kristent. Kirken vet nemlig at all maktutøvelse skal være *tjeneste*. Kirkens og universets Herre ble selv en tjener og sa: «Den som vil være den første blant dere, han skal være alles tjener.» Det er uvisst i hvilken grad dette er blitt, og blir,

(Forts. neste side)

Pater Dan Berrigan.

GUDSTJENESTER PÅ SØN- OG HELLIGDAGER	Stille messe	Høymesse
OSLO: St. Olavs kirke, Akersveien 5. Biskopen og prestegården 20 72 26. Sogneprestkontoret 20 7244	9.00 9.45 og 19.00	11.00
St. Hallvard kirke, Franciskanerne, Enerhaugt. 4, tlf. 67 23 83	8.35 18.00	11.00 —
St. Dominikus kirke, Dominikanerne, Neuberggaten 15, tlf. 55 07 71	9.00 10.00 18.30	11.00 —
Vår Frue Villas kapell, Montebello, Ullernchausséen 52, tlf. 55 81 21	9.00	—
Grefsen kapell, Glads vei 23, tlf. 212355	11.00	9.30
Lunden kloster, Øvre Lunden, tlf. 212587		10.00
ARENDAL: St. Franciskus kirke, Tyholmen, tlf. 22 209	8.00	10.45
BERGEN: St. Paul kirke, Christiesgt. 16, tlf. 21 54 10	9.00 19.00	11.00 —
Vår Frue kirke, Helleveien, tlf. 25 73 53 - 25 77 07	9.30	—
DRAMMEN: St. Laurentius kirke, Cappelensgt. 1, tlf. 83 20 19	8.30	10.30
FREDRIKSTAD: St. Birgitta kirke, Kongensgt. 9, tlf. 11 438	9.00	11.00
HALDEN: St. Peters kirke, Kristian V's pl. 1, tlf. 81 168	8.00	10.45
HAMAR: St. Torfinns kirke, Torvg. 113, tlf. 23 751	8.30	11.00
HAUGESUND: St. Josefs kirke, Haralds gt. 21, tlf. 23 195	8.30	11.00
HØNEFOSS: St. Theresias kirke, Vesterngt. 5, tlf. 21 266	8.00	10.30
KRISTIANSAND S.: St. Ansgar kirke, Kirkegt. 3, tlf. 24 225	8.00	11.00
LILLEHAMMER: Mariakapellet, Weidemannsgt. 3, tlf. 52 550	—	10.00
LILLESTRØM: St. Magnus kirke, Romeriksgt. 1, tlf. 71 28 85	8.30	11.15
MOSS: St. Mikals kapell, Ryggeveien 24, tlf. 51 038	—	11.00
PORSGRUNN: Vår Frue kirke, Sverres gt. 26, tlf. 50 793	8.30	11.00
SARPSBORG: St. Olavs kapell (1. og 3. søndag) O. Haraldssonsgt. 49, tlf. 53765	17.30	—
STABEKK: Maria kirke, Nyveien 17, tlf. 53 77 35 Veståsen kapell	8.30 19.00	10.45 9.30
STAVANGER: St. Svithun kirke, Dronningens gt. 8, tlf. 25 534	8.00	10.45
TØNSBERG: St. Olavs kirke, Sandefjordsgt. 1, tlf. 11 949	8.00	10.45
TRONDHEIM: St. Olavs kirke, Prinsensgt. 2a2 Biskopen og prestegården tlf. 21 214 St. Elisabeth hospital, Ila tlf. 21 670	8.45 19.00 6.15	11.00 —
KRISTIANSUND N.: St. Eysteins kirke, Flintegt. 5, tlf. 72 779	8.00	11.00
LEVANGER: St. Torfinns kirke og St. Eysteins sykehus, Jernbanegt. 29	8.30	11.00
MOLDE: St. Sunniva kirke, Parkveien 23, tlf. 51 467	8.30	11.00
ÅLESUND: Vår Frue kirke, Nørvesund, tlf. 37 558	8.30	11.00
TROMSØ: Vor Frue kirke, Storgt. 94 Biskopen og prestegården, tlf. 3604 St. Elisabeth hospital, Mellomveien 50, tlf. 81 050	8.15 6.20	10.30 —
BODØ: St. Eysteins kirke, Hernesveien 22, tlf. 81 783	8.15	10.30
HAMMERFEST: St. Mikael kirke, Salsgt. 52, tlf. 11 447 (1. VII—31. VIII) St. Elisabeth Institut, tlf. 11 392)	19.00 8.00	11.00
HARSTAD: St. Sunniva kirke, Skolegt. 4, tlf. 61 501	8.00	10.30

NYHETER

Kilder i Zaire (tidligere Kongo) forteller om den alvorlige konflikt som har oppstått der mellom stat og kirke, en konflikt som også av noen anses som en personlig motsetning mellom statssjefen Mobutu og kardinal Joseph Malula. (Det er idag et betydelig antall afrikanske prester der, men fortsatt rundt 4000 belgiske misjonærer.)

Konflikten ble innledet den 20. januar da den katolske ukeavisn «Det kristne Afrika» (opplag 50 000) ble inndratt ved et regjeringsdekret. En uke senere ble St. Paulstrykkeriet i hovedstaden stengt, et trykkeri som foruten denne ukeavisen også trykker en rekke andre katolske publikasjoner. Erkebispedømmets presteseminar ble samtidig truet med stengning fordi kardinalen hadde avvist et forsøk på å opprette ungdomsavdelingen av Mobutos «Revolusjonære folkeparti» blant seminaristene.

Som grunn for aksjonen mot publikasjonene oppga myndighetene en artikkel i «Det kristne Afrika» hvor regjeringens oppfordring til den katolske tredjedelen av befolkningen om å sløyfe sine kristne dåpsnavn ble kritisert. Regjeringens oppfordring var et ledd i den pågående afrikanisering og avviking av alt som minne om den belgiske kolonitiden. Som opphavsmann til artikkelen regnet myndighetene den 55 år gamle kardinal Malula. Hans oppreden ble stemplet som «skandaløs og reaksjonær», og han ble fra-

tatt Leopardordenen som han var tildelt for sin innsats for Zaires selvstendighet.

Statssjefen, general Mobuto, befant seg da dette hendte i Schweiz. Han ble straks oppsøkt av en representant for Vatikanet, den kjente erkebiskop Casaroli som skal ha overtalt ham til ikke å stille kardinalen for retten. Vatikanet og Zaire har diplomatiske forbindelser. Mobuto sa til pressen at det ikke var spørsmål om noen konflikt med Kirken, «det gjaldt en enkelt borger». Han la til: «Så lenge jeg er statsoverhode og hvis paven vil ha samarbeide med staten Zaire, kommer monsignore Malula ikke mer til å være erkebiskop av Kinshasa.» Mobuto, som selv er katolikk, sa at han også i fremtiden vil være praktiserende katolikk, «det er nemlig mine fed-

KRISTEN POLITISK...

(Forts. fra forrige side)

praktisert innenfor kirken: det er vel mange av dens «herrer» som har vært og er «herrer» i verdens betydning av ordet. Men i fall kirken kan praktisere den lærdom den har mottatt, dvs. i den grad de ansvarshavende innenfor Jesu Kristi menighet selv blir tjenerne og ikke herrer, i samme grad kan også kirken virke som en konstant kritisk instans til all maktutøvelse, også innenfor samfunnet, det revolusjonære som det førerevolusjonære. All maktutøvelse fører før eller senere til maktmisbruk, det er en kjent og dessverre tilsynelatende unntagelsesfri lov. Ut fra sin forståelse av at maktutøvelse er tjeneste, kan kirken spille en uvurderlig rolle i en permanent fordømmelse av all undertrykkelse og maktmisbruk.

Kristen samfunnskritikk er derfor ikke hverken lefling med tidsånden eller dyktig opportuniste, men springer ut av den kristne tro, dens egne forutsetninger og dens egen logikk. Det kan imidlertid eksistere en fruktbar vekselvirkning mellom f. eks. marxistisk kritikk av samfunnet på den ene siden og den kristne tro på den andre. Kristendommen har aldri eksistert i en lukket verden for seg, uavhengig av tid og sted, og den gjør det da heller ikke i dag. Den går til enhver tid inn i en symbiose med den verden den lever i, ikke ved å gi slipp på sin egenart eller det evangeliske budskap, men idet den forsøker å føre menneskeheten hen imot dens endemål.

res tro». Men han har samtidig forbudt alle forbønner for kardinalen i landets kirker og skoler.

■ Aftenpostens korrespondent i Moskva meldte ved månedsskiftet mars—april bl. a.:

17 000 katolikker i Sovjet-republikken i Litauen har undertegnet en protest mot hva de kaller en systematisk religionsforfølgelse i strid med den sovjetiske grunnlov. Protesten, som er rettet til det sovjetiske kommunistparti og til FN, har fått flere underskrifter enn noen annen appell som er blitt kjent i vest.

De 17 000 vender seg til kommunistpartiets generalsekretær Leonid Bresjnev og til FN's generalsekretær Kurt Waldheim. Som bilag til appellen til FN følger dessuten en kopi av appellen til Bresjnev, med et følgeskriv hvor det heter at kommunistpartiet ikke har villet bekrefte mottagelsen av appellen og at de 17 000 derfor ber Kurt Waldheim formidle appellen til kommunistpartiet gjennom FN-kanaler.

Det heter i brevet at «ateisme blir undervist med tvang, og barna til katolikker må lese, skrive og opptre i strid med sin samvittighet». Videre heter det at de sovjetiske myndigheter har sagt nei når katolikker har villet bygge kirker for egen regning, og de har også sagt nei til planer om å reise små kapeller på tidligere kirke-tomter. Derimot har myndighetene gitt økonomisk støtte til bygging av dansehaller på tidligere kirkegrunn.

Blant de klagemål dokumentet inneholder, er at prester er blitt fengslet eller utvist fordi de hadde utøvet slike religiøse handlinger som å forberede barn til deres første altergang.

Det ble også klaget over at Sovjet-myndighetene bare tillater at 10 elever i året blir opptatt ved presteskolen i Litauen, noe som har resultert i stor prestemangel. Dokumentet hevder også at flere katolikker er blitt oppsagt fra arbeidet på grunn av sin tro.

Da de sovjetiske styrkene marsjerte inn i Litauen i 1940, var 80 prosent av befolkningen romersk-katolske. I 1940 var det fire katolske presteskoler i Litauen, 37 munkeklostre, 85 nonneklostre, 72 skoler og barnehaver, 49 veldedighetsinstitusjoner og 32 dagsaviser. Av dette er bare presteskolen i Kaunas igjen.

SYNODEPAPIRENE

ANDRE DEL

Retningslinjer for prestens liv og embete

Med det prestelige oppdrag i lys av Kristi mysterium og Kirkens fellesskap for øye fremlegger synodefedrene i forening med den romerske yppersteprest følgende retningslinjer for å klargjøre visse spørsmål og gi oppmuntring. Dette blir alt gjort i bevisstheten om den engstelse som biskoper og prester føler i dag i utførelsen av sitt felles oppdrag.

I. PRESTER I KRISTI OG KIRKENS OPPDRAG

1. Oppdrag: Evangelisering og sakramentalt liv.

a) «Ved sitt kall og sin ordinasjon står Det Nye Testaments prester i en viss forstand i en særstilling blant Gudsfolket. Dette skal ikke forstås slik at de står på avstand fra dette folk eller fra noe menneske, men at de skal være fullstendig viet til det arbeid som Herren har reist dem opp til» (PO 3). Prester finner således sin identitet i den utstrekning de fullt ut lever Kirkens oppdrag og utfører det på forskjellig måte i fellesskap med hele Gudsfolket som Herrens hyrder og prester i Ånden, for å fullende frelsens verk i historien ved sitt arbeid. «Gjennom sitt eget embete som først og fremst omfatter Eukaristien

Første del av synodedokumentet om det ministerielle prestedømme sto i forrige nummer av St. Olav.

Red.

som kilde til å fullkommengjøre Kirken, står prester i fellesskap med Kristus som er hodet og leder andre til dette fellesskap. Herav følger at de ikke kan fatte hvor meget som ennå mangler i dette fellesskaps fylde, og hvor meget som det derfor gjenstår å gjøre for at det skal vokse fra dag til dag.» (AG 39).

b) Prester blir sendt til alle mennesker og deres oppdrag må begynne med forkynnelsen av Guds ord. «Presten har som sin plikt å forkynne Kristi Evangelium for alle . . . For gjennom det frelsende ord legges troens gnist i de vantros hjerter og nærer de troendes hjerter» (PO 4). Evangeliseringsmålet er «at alle som er blitt Guds sønner ved troen og dåpen skal komme sammen for å prise Gud i hans Kirke, å ta del i dens offer og delta i Herrens måltid» (SC 10). Ordets tjeneste leder, når det forstås rett, til sakramentene og det kristne liv, slik det praktiseres i Kirkens synlige samfunn og i verden.

Sakramentene feires i forbindelse med forkynnelsen av Guds ord og utvikler således troen ved å styrke den med nåden. De kan ikke anses å være av ringe betydning, ettersom det er gjennom sakramentene at ordet får sterkere virkning, nemlig fellesskap i Kristi mysterium.

Måtte derfor prestene utføre sin tjeneste på en slik måte at den troende vil «med stor iver søke tilflukt til sakramentene, som ble innstiftet for å gi næring til det kristne liv» (SC 59).

En vedvarende evangelisering og et velordnet sakramentalt liv i fellesskapet krever etter sin natur en autoritetens *diaconia*, dvs. tjeneste for enheten og kjærlighetens forrang. Således kan man klart se den gjensidige forbindelse mellom evangelisering og feiringen av sakramentene i Kirkens sendelse. En adskillelse mellom de to ville dele Kirkens hjerte i en slik grad at troen settes i fare, og presten som er viet til enhetens tjeneste i fellesskapet ville bringe en alvorlig skjevhet inn i sitt embete.

Enhet mellom evangelisering og sakramentalt liv er alltid noe eget ved det ministerielle prestedømme, og enhver prest må holde dette omhyggelig for øye. Og likevel må tilpassingen av dette prinsipp på den enkelte prests

(Forts. neste side)

SYNODEPAPIRENE

(Forts. fra forrige side.)

liv og embete foretas med takt, for utøvelsen av det ministerielle prestedømme vil ofte i praksis nødvendigvis gjøre forskjellige fremgangsmåter for at man bedre skal kunne møte særskilte eller nye situasjoner hvor Evangeliet skal forkynnes.

c) Skjønt troens pedagogikk krever at mennesket skal føres gradvis inn i det kristne liv, må Kirken likevel alltid forkynne Evangeliet uavkortet for verden. Hver enkelt prest har del i det spesielle ansvar å preke hele Guds ord og å tolke det i overensstemmelse med Kirkens tro.

Forkynnelsen av Guds ord er å bekjentgjøre Guds underverk i kraft av Den Hellige Ånd, og å kalle mennesker til å ta del i påskens mysterium og plante det som en surdeig i den konkrete menneskehetens historie. Det er Guds verk når Den Hellige Ånd bringer Kirken sammen både på det indre og ytre plan. Ordets tjener i evangeliseringen rydder vei for Herren med stor tålmodighet og tro, og tilpasser seg selv de forskjellige forhold som er knyttet til enkeltpersoners og folks liv som utvikler seg med ulik hastighet.

Tilskyndet av nødvendigheten av å ha både det personlige og sosiale aspekt ved Evangeliets forkynnelse for øye, slik at man i det kan gi et svar til alle mer fundamentale spørsmål som menneskene stiller (jfr. CD 13), preker ikke Kirken omvendelse bare for enkeltpersoner. Etter beste evne og som menneskehetens samvittighet henvender den seg til samfunnet selv og utfører en profetisk funksjon med henblikk på samfunnet, og må alltid ta besværet med å gjennomføre sin egen fornyelse.

Når det gjelder de livserfaringer menneskene i sin almindelighet og prestene gjør, må man ha sin oppmerksomhet vendt mot disse og alltid tolke dem i Evangeliets lys. Men disse erfaringer kan hverken bli den eneste og heller ikke den viktigste norm for forkynnelse.

d) Frelse, som virkes gjennom sakramentene, kommer ikke fra oss, men fra Gud. Dette viser den forrang Kristi gjerning har, den ene prest og midler, i hans legeme som er Kirken.

Ettersom sakramentene er sanne troens sakramenter (jfr. SC 59), kre-

ver de bevisst og fri deltagelse fra hver enkelt kristen som er ved sine sansers fulle fem. Dette klargjør den store betydning forberedelsen og trosdisposisjonen har for den person som mottar sakramentene; det klargjør også nødvendigheten av et troens vitnesbyrd fra prestens side i hele hans liv og særlig på den måte han verdsetter og forretter selve sakramentene.

Det er biskopene og, i de tilfeller som er foreskrevet ved lov, bispekonferansene som i overensstemmelse med normer gitt av Den hellige stol har fått den oppgave å fremme en autentisk, pastoral virksomhet og liturgisk fornyelse, som er bedre tilpasset hvert enkelt område, og som også skal bestemme kriteriene for adgang til sakramentene. Disse kriterier, som skal anvendes av prester, må likeledes bli forklart for den troende, slik at en person som anmoder om et sakrament må bli mer oppmerksom på sitt eget ansvar.

Måtte prestene i bevisstheten om sin oppgave med å forsonne alle mennesker i Kristi kjærlighet og den fare som er til stede for splittelser, arbeide med stor varsomhet for å danne fellesskap som er fylt med apostolisk iver og som vil gjøre Kirkens misjonsånd nærværende overalt. Små fellesskap som ikke står i opposisjon til sogne- og bispedømmestrukturen bør bli inkorporert i sogne- eller bispedømmefellesskapet på en slik måte at de kan tjene som en surdeig for misjonsånden. Behovet for å finne hensiktsmessige former for å bringe Evangeliets budskap effektivt ut til alle mennesker som lever under ulike forhold gir plass for en mangeartet innsats fra mennesker i stillinger lavere enn prestedømmet.

2. Verdslig og politisk virksomhet.

a) Selv når man sammenligner prestegjeringen med annen virksomhet, må ikke denne bare betraktes som en fullverdig menneskelig virksomhet, men i virkeligheten som en virksomhet som står over andre, selv om dens store verdi bare kan forstås fullt ut i troens lys. Som en almindelig regel skal således presteembetet være en fulltidsbeskjeftigelse. Deltagelse i menneskenes verdslige virksomhet kan ikke på noen måte betraktes som det

fremste formål, og heller ikke kan slik deltagelse være tilstrekkelig for å gi uttrykk for prestens spesielle ansvar. Uten å være av verden og uten å ta den som et forbilde, må presten likevel leve i verden (jfr. PO 3, 17; Joh. 17, 14—16) som vitner for og forvaltere av et annet liv (jfr. PO 3).

For å avgjøre på konkret måte hvorvidt verdslig virksomhet er i overensstemmelse med presteembetet, må det undersøkes hvorvidt og på hvilken måte disse plikter og virksomheter tjener Kirkens misjon, dem som ennå ikke har mottatt Evangeliets budskap og endelig det kristne fellesskap. Dette må vurderes av den lokale biskop sammen med hans presbyskap og om nødvendig i samråd med bispekonferansen.

Når virksomhet av denne art, som vanligvis angår legfolket, kan kreves som et ledd i prestens evangeliseringsoppgave, må de harmoniseres med hans andre embetsvirksomheter og i slike forhold at de kan anses som nødvendige former for et sant prestedømme (jfr. PO 8).

b) Sammen med hele Kirken er prestene til det ytterste av sine evner forpliktet til å velge et handlingsmønster når det gjelder spørsmål om å forsvare fundamentale menneskerettigheter, fremme av personens fulle utfoldelse og arbeidet for fredens og rettferdighetens sak; midlene må alltid være i overensstemmelse med Evangeliet. Alle disse prinsipper gjelder ikke bare på det personlige plan, men også på det sosiale; i denne hen-

seende bør prestene hjelpe legfolket med å vie seg til en riktig samvittighetsdannelse.

Under forhold hvor det er legalt forskjellige politiske, sosiale og økonomiske oppfatninger har prestene i likhet med alle borgere rett til å velge sin personlige oppfatning. Men ettersom politiske oppfatninger etter sin natur er foreløpige og aldri kan tolke Evangeliet på fullstendig og varig måte, må presten, som er et vitne på de kommende ting, holde en viss avstand til ethvert politisk hverv eller engasjement.

For at presten kan være et varig tegn på enhet og i stand til å forkynne Evangeliet i hele dets fylde, kan presten enkelte ganger bli nødt til å avstå fra utøvelsen av sine egne rettigheter på dette område. Enn videre må varsomhet utvises for at ikke hans oppfatning skal bli betraktet som den eneste legitime av kristne, eller bli en årsak til splittelse blant de troende. Måtte prestene gi akt på legfolkets modenhet som må verdsettes høyt når det er spørsmål om dets egen spesielle rolle.

Lederskap eller aktiv militant virksomhet på vegne av noe politisk parti må utelukkes av enhver prest, medmindre dette i konkrete og eksepsjonelle tilfeller virkelig kreves til fellesskapets beste og bifalles av biskopen i samråd med presterådet og, hvis forholdene tilsier det, med bispekonferansen.

Prioriteringen av den spesielle oppgave som gjennomtrenger hele det prestelige liv må derfor alltid bli holdt i akt, slik at prestene med stor tillit og med en ny følelse for det som er Guds ting kan bli i stand til å forkynne disse ting virkningsfullt og med glede for de mennesker som venter på dem.

3. Prestens åndelige liv.

Hver prest vil i sitt kall og embete finne en dyp motivasjon for å leve hele sitt liv i enhet og Åndens styrke. Kalt som presten er, i likhet med resten av de som er blitt døpt, til å være et sant bilde på Kristus (jfr. Rom. 8, 29), har han i likhet med apostlene på en spesiell måte del i fellesskapet med Kristus og hans misjon som den øverste hyrde: «Han valgte da tolv til å være hans faste følgesvenner, tolv som han kunne sendt ut for å forkynne.» (Mark. 3, 14.) Derfor kan det i det prestelige liv ikke være noen tvedeling mellom kjærlighet til Kristus og iver for sjelene.

Likeledes som Kristus, salvet av

Den Hellige Ånd, ble tilskyndet av sin dype kjærlighet til sin Far til å gi sitt liv for menneskene, således vier presten seg, vigslet ved Den Hellige Ånd og på spesiell måte likeddannet med Kristus i hans prestedømme, til Faderens verk fullendt gjennom hans sønn. Således blir prestens hele livsregel uttrykt i Jesu ord: «Og for deres skyld vier jeg meg selv som offer — for at også de gjennom sannheten skal være viet til deg.» (Joh. 17, 19.)

Ved å følge Kristi eksempel, som alltid ba uopphørlig, og ledet av Den Hellige Ånd når vi utbryter «Abba, Fader», burde prestene hengi seg til betraktning av Guds ord og daglig finne anledning til å granske livets tilskikkelser i lys av Evangeliet, slik at man etter å ha blitt Ordets trofaste og oppmerksomme hørere også må bli dets sanne gjørere. Måtte de vise iherdighet i den personlige bønn og i tidebønnene, i hyppig mottagelse av botens sakrament og særdeles i hengivenhet for Eukaristiens mysterium. Selv om Eukaristien skulle bli feiret uten troendes deltagelse, forblir den likevel sentrum i hele Kirkens liv, og hjerte i det prestelige liv.

Med sinnet løftet mot himmelen og med deltagelse i de helliges samfunn bør presten meget ofte vende seg til Guds Mor, Maria, som mottok Guds ord i fullkommen tro, og be henne om nåde til å bli lik hennes Sønn.

Den virksomhet som følger av prestens apostolat vil være en uunnværlig næring til styrkelse av prestens åndelige liv: «Ved å påta seg den gode hyrdes oppgave vil de nettopp i den pastorale kjærlighetsgjerning finne den prestelige fullkommenhets bånd som vil forene deres liv og arbeid.» (PO 14.) I utøvelsen av sitt embete blir presten opplyst og styrket ved Kirkens gjerning og de troendes eksempel. Det avkall som følger av prestens liv hjelper ham til å oppnå en stadig større delaktighet i Kristi kors, og ut fra dette igjen en renere pastoral kjærlighet.

Denne samme prestens kjærlighet vil også virke slik at han kan tilpasse sitt åndelige liv til måter og former for helliggjørelse som er mer i overensstemmelse med og passende for hans egen tid og kultur. I ønsket om å være alt for alle mennesker for å frelse alle (jfr. Kor. 9, 22) bør presten være lydhør overfor Den Hellige Ånds inspirasjon i disse dager. Således vil han kunne forkynne Guds ord ikke bare ved menneskelige midler, men han vil bli tatt som et verdifullt instrument av Ordet selv, hvis budskap er «levende og aktivt og skarpere enn

det skarpeste tve-eggede sverd». (Hebr. 4, 12.)

4. Sølibat.

a) Sølibatets grunnlag.

Sølibatet for prester er i full overensstemmelse med kallet i den apostoliske Kristi etterfølgelse og også med det betingelsesløse svar fra den person som blir kalt og påtar seg pastoral tjeneste. Gjennom sølibatet viser presten sin beredskap til å følge sin Herre på mer fullstendig måte, og ved å slå inn på korsets vei med påskens glede, ønsker han inderlig å gå inn i et offer som kan sammenlignes med Eukaristien.

Når sølibatet blir levd i Evangeliets ånd, i bønn og årvåkenhet, i fattigdom og glede og forakt for æresbevisninger, i broderlig kjærlighet, så er det et tegn som ikke kan holdes skjult lenge, men som virkningsfullt forkynner Kristus også for moderne mennesker. For ord blir ikke syndelig enset i dag, men vitnesbyrd fra et liv som viser Evangeliets radikale karakter har kraft til å virke med stor tiltrekning.

b) Sammenfall av motiver.

Sølibat som et personlig valg til fordel for et større gode, selv når det dreier seg om et rent naturlig gode, kan fremme den menneskelige persons fulle modning og integritet. Dette har enda større gyldighet når det dreier seg om sølibatet for himmelens rike, noe som er åpenbart i så mange helgener og troendes liv, som gjennom sølibatet vier seg selv fullstendig for å fremme kristen fremgang for Guds og menneskers skyld.

Innenfor den moderne kultur, hvor åndelige verdier i stor utstrekning tildekkes, peker den sølibatære prest på den absolutte Guds nærvær, som innbyr oss til fornyelse i hans bilde. Hvor seksualitetens verdier blir så overdrevet at genuin kjærlighet glemmes, kaller sølibatet for Kristi rikes skyld mennesker tilbake til det opphøyete i trofast kjærlighet og avdekker livets endelige mening.

Videre tales det med rette om sølibatets verdi som et eskatologisk tegn. Ved å transcendere enhver menneskelig verdi forbinder den sølibatære prest seg på en spesiell måte med Kristus som det endelige og absolutte gode og viser på forhånd Guds barns frihet. Mens verdien av det tegn som det kristne ekteskap er erkjennes fullt ut, så viser ikke desto mindre sølibatet for Rikets skyld klarere den ånde-

(Forts. neste side)

SYNODE- PAPIRENE

(Forts. fra forrige side)

lige fruktbarhet eller fruktbare kraft i Den Nye Lov, ved hvilken apostelen vet at han i Kristus er far og mor for sitt fellesskap.

Ut av denne spesielle måte for Kristi etterfølgelse trekker presten større styrke og kraft for å bygge opp Kirken; og denne kraft kan bare bevares gjennom en nær og vedvarende forening med Kristi Ånd. Guds troende folk ønsker i sine hyrder å se denne forening med Kristus, og de er i stand til å erkjenne den.

Gjennom sølibatet er prester lettere i stand til å tjene Gud med udelt hjerte og ofre seg selv for sin hjord. Som et resultat av dette er de mer i stand til å virke for evangeliseringen og Kirkens enhet. Av denne grunn vil prester, selv om de er færre i antall, nyte godt av større apostolisk effektivitet; de trer tydeligere frem gjennom sitt livs vitnesbyrd.

Prestelig sølibat er enn videre ikke bare den enkelte persons vitnesbyrd, men som en følge av det spesielle fellesskap som forbinder medlemmer av pretestanden antar sølibatet også en sosial karakter som hele den prestelige ordens vitnesbyrd som beriker Gudsfolket.

c) Sølibatet for Den Latinske kirke.

Østskirkens tradisjoner skal forbli uforandret slik de nå er i de forskjellige områder.

Kirken har rett og plikt til å bestemme presteembetets konkrete form og derfor å utvelge de best egnede kandidater utstyrt med spesielle menneskelige og overnaturlige kvaliteter. Når Den Latinske Kirke forlanger sølibat som en nødvendig betingelse for presteembetet (jfr. PO 16), gjør den ikke dette ut fra noen tro på at denne levemåte er den eneste for å nå heliggjørelse. Den handler slik på bakgrunn av en nøye betraktning av den konkrete form for å utøve embetet i fellesskapet til Kirkens oppbygging.

På grunn av den intime og mange-sidige sammenheng mellom den prestelige funksjon og det sølibatære liv skal den eksisterende lov opprettholdes: den som frivillig vil total beredskap, den særlige karakter av denne funksjon, påtar seg også frivillig det sølibatære liv. Kandidaten bør ikke føle denne livsform som noe han er blitt påtvunget utenfra, men snarere som en manifestasjon av hans frihet

til å gi seg selv, hvilket blir mottatt og bekreftet av Kirken gjennom biskopen. På denne måten blir loven en beskyttelse og en sikring av den frihet ved hvilken presten gir seg selv til Kristus, og det blir «et lett åk».

d) Betingelser som tjener sølibatet.

Vi vet meget vel at det i dagens verden er spesielle vanskeligheter som truer sølibatet fra alle sider; prester har allerede i virkeligheten gjentatte ganger fått erfare dem gjennom hundreårene. Men de kan overvinne disse vanskeligheter hvis det skapes hensiktsmessige betingelser; nemlig: vekst i det indre liv gjennom bønn, forsakelse og brennende kjærlighet til Gud og ens neste, og ved annen hjelp til det åndelige liv; menneskelig balanse gjennom velordnet integrasjon i de sosiale forbindelsers mønster; broderlig forbindelse og fellesskap med andre prester og med biskopen, gjennom pastorale strukturer som er bedre tilpasset dette formål og også med hjelp av de troendes fellesskap.

Det må innrømmes at sølibatet, som en gave fra Gud, ikke kan bevares hvis ikke kandidaten er forberedt til det. Allerede fra begynnelsen bør kandidatene være oppmerksomme på det positive grunnlag for å velge sølibatet, uten å la seg forstyrre av innvendinger. Summen av det vedvarende press er snarere et tegn på at den opprinnelige verdi av selve sølibatet dras i tvil. Måtte man også huske at den kraft Gud styrker oss med alltid er tilgjengelig for dem som anstrenger seg for å tjene ham trofast og fullt ut.

En prest som forlater sitt embete må få en rettferdig og broderlig behandling; selv om han fortsatt kan gi sitt bidrag i Kirkens tjeneste, kan han imidlertid ikke gis adgang til utøvelse av prestelige funksjoner.

e) Loven om sølibat.

Loven om prestelig sølibat som gjelder i Den Latinske Kirke blir å opprettholde uavkortet.²⁾

f) Ordinasjon av gifte menn.

To formuleringer ble fremlagt til votering blant synodefedrene:³⁾

²⁾ Resultatet av voteringen over dette forslag: PLACET 168. NON PLACET 10. PLACET IUXTA MODUM 21. Avsto 3.

³⁾ Ifølge direktiver fra presidentene ble det ikke votert ved PLACET eller NON PLACET, men ved valg av den første eller andre formulering. Den første formulering, A, oppnådde 107 stemmer; den andre, B, oppnådde 87. 2 avholdt seg fra å stemme og 2 stemmer var ugyldige.

Formulering A: Hvis ikke Paven benytter sin permanente rett til å bestemme noe annet, er presteordinasjon av gifte menn ikke tillatt, selv ikke i spesielle tilfelle.

Formulering B: Det tilkommer Paven alene, når det foreligger spesielle omstendigheter, pastoralt behov og når den universelle Kirkes beste tilsier det, å tillate presteordinasjon av gifte menn i moden alder og med livserfaring.

II. PRESTER I SAMFUNN MED KIRKEN

1. Forholdet mellom prester og biskop.

Prestene vil knyttes mer trofast til sin tjeneste jo mer de vet seg selv å være tro mot det kirkelige samfunn.

Således er presteembetet, som utøves av biskoper, prester og diakoner, et eminent tegn på dette kirkelige samfunn, i dette har de mottatt et spesielt mandat til å tjene dette samfunn.

Men for at dette embete virkelig skal bli et tegn på samfunn, må de aktuelle forhold under hvilke det utøves anses å være av den største betydning.

Det ledende prinsipp, slik det er blitt uttrykt av Det 2. Vatikankonsil i dekretet PRESBYTERORUM ORDINIS, nemlig at selve enheten i konsekrasjon og sendelse krever hierarkisk samfunn av prester under ledelse av biskoper, anses å være fundamentalt for en praktisk restaura-

sjon eller fornyelse av det gjensidige og tillitsfulle forhold mellom biskopen og det presteskap som biskopen presiderer over. Dette prinsipp må konkret settes ut i livet ved biskopenes ivrige initiativ.

Utøvelsen av autoritet på den ene side og en ikke blott og bar passiv lydighet på den annen burde praktiseres i en ånd av tro, gjensidig kjærlighet, sønnlig og vennlig tillit og konstant og tålmodig dialog. Således vil samarbeid og ansvarlig samvirke mellom prester og biskop bli oppriktig, menneskelig og samtidig overnaturlig (jfr. LG 28; CD 15; PO 7).

Personlig frihet, som svarer til det individuelle kall og de karismer en har mottatt fra Gud, og også den foreskrevne solidaritet til alle i fellesskapets tjeneste til beste for den sendelse som skal fullføres, er to betingelser som skulle skape Kirkens særegne form for pastoral handling (jfr. PO 7). Garantien for disse betingelser er biskopens autoritet, som skal utøves i en ånd av tjeneste.

Presterådet, som etter sin natur henhører til bispedømmet, er en institusjonell manifestasjon av brorskapet mellom prester som har sin basis i ordinasjonens sakrament.

Virksomheten til dette råd kan ikke helt og holdent reguleres ved lov. Dets effektivitet beror særlig på stadige anstrengelser etter å lytte til alles oppfatninger for å oppnå konsensus med biskopen, som det tilligger å treffe den endelige beslutning.

Når dette blir gjort i største oppriktighet og ydmykhet, og når man kan bekjempe all ensidighet, vil det

bli lettere å gi ordentlige bidrag til fellesskapets beste.

Presterådet er en institusjon hvor presten kan bli klar over at man i en tid da mangesidigheten i hans embete blir større dag for dag utgjør en gjensidig komplementaritet i tjenesten for den ene og samme Kirkens sendelse.

Det er dette råds oppgave blant andre ting å peke ut klare og tydelig definerte mål, å foreslå prioriteringer, anvis arbeidsmetoder og å fremme det åndelige liv hvorfra den nødvendige enhet lettere kan nås.

Nye former for hierarkisk samfunn mellom biskoper og prester (jfr. PO 7) må finnes for å lette kontakten mellom lokale kirker. Man må søke å finne frem til måter hvorpå prester kan samarbeide med biskoper i organer og tiltak utover bispedømmeplanet.

Samarbeid mellom ordensprester og biskopen i kirkerådet er nødvendig, deres arbeid betyr en verdifull bistand til den universelle kirke.

2. Forholdet mellom prester.

Siden prester er forbundet med hverandre i et nært sakramentalt brorskap og sin sendelse, og siden de arbeider og planlegger i fellesskap for den samme oppgave, skal enkelte livsfellesskap eller sammenslutninger blant dem oppmuntres og kan anta forskjellige former, herunder medregnet ikke-institusjonelle. Dette skal det gis adgang til ved lov gjennom hensiktsmessige normer og ved fornyete eller nyoppdagete pastorale strukturer.

Med godkjenning av den kompe-

tente kirkelige autoritet bør det dannes prestesammenslutninger, som i en kirkelig fellesskapsånd «gjennom en passende og ordentlig godtatt livsregel og gjennom broderlig hjelp» (PO 8) søker å fremme de mål som hører med til deres funksjon og «helighet i utøvelsen av embetet» (ibid.).

Det er ønskelig at man så langt det er mulig, selv om det er vanskelig, søker veier for å bringe sammenslutninger som kanskje splitter presteskapet i fraksjoner tilbake til fellesskapet og den kirkelige struktur.

Det bør bli bedre forbindelse mellom ordensprester og sognegeistlighet, slik at sant prestelig brorskap kan eksistere mellom dem og slik at begge parter kan bidra med gjensidig hjelp, særlig i åndelige ting.

(Forts. neste side.)

FYRINGSOLJE

brukes av

St. Olavs kirke	}	Oslo
Bispegården		
St. Joseph's Institutt		
Vor Frue Hosp. Nerveavd.		
St. Dominikus kirke		
Lunden Kloster	}	Arendal
St. Elisabethsøstrenes Pleiehjem		
Sta. Katarinahjemmet		
St. Franciskus Kirke	}	Bergen
St. Franciskus Hosp.		
St. Pauls Kirke	}	Bergen
Vår Frue Kirke		
Marias Minde		
St. Franciskusøstrenes Moderhus		
Øyenklinikken	}	Drammen
St. Josephs Hosp., Drammen		
St. Torfinns Klinik, Hamar	}	Hammerfest
St. Elisabeth Inst.		
St. Mikals Kirke		
St. Mikals Prestegård	}	Hønefoss
St. Theresia Hosp.		
St. Franciskus Hosp.	}	Lillestrøm
St. Magnus Kirke		
St. Magnus presteg.	}	Tromsø
St. Elisabeths Hosp.		
Vår Frue Kirke		
Bispegården	}	Trondheim
St. Olavs Kirke, Bispegården		
St. Olavs Kirke	}	Tønsberg
St. Olavs Prestegård		
St. Olavs Klinik		

Ved bestilling av olje:
Oslo 68 34 60 - Service 68 34 66

Sct. Annæ Rejser 1972 (Katolsk ledelse)

ØSTRIG:

25/6—9/7 — 15 dg. — fly — Werfen—Wien — d.kr. 1248,—.

ITALIEN:

29/6—14/7 — 16 dg. — fly — Rom—Assisi — d.kr. 1375,—.

29/9—13/10 — 15 dg. — fly — Rom—Firenze—Assisi — d.kr. 1375,—.

15/10—22/10 — 8 dg. — fly — Rom — d.kr. 875,—.

ISRAEL:

13/7—27/7 — 15 dg. — Jerusalem—Galilæa — d.kr. 2250,—.

Program og opplysninger fås hos:

Annie Rastrup, Hyacintgården 15, 2300 København S. — eller
Steno Rejser, Holmbladsgade 11, 2300 København S.
Tel. (01) Asta 2312.

SYNODE- PAPIRENE

(Forts. fra forrige side.)

3. Forholdet mellom prester og legfolk.

Måtte prestene huske at de med «tillit skal overlate legfolket oppgaver i Kirkens tjeneste og gi dem frihet og rom for handling. Ved passende anledninger bør de anmode dem om å påta seg oppgaver på eget initiativ». (PO 9.) Legfolket som «likeledes deler prestenes omsorg bør hjelpe disse ved bønn og arbeid så langt det er mulig, slik at deres prester bedre kan mestre vanskeligheter og bli i stand til å fullføre sine plikter på en mer fruktbar måte». (ibid.)

Det er nødvendig at man alltid har for øye den spesielle karakter Kirkens samfunn har, for at personlig frihet i overensstemmelse med hver enkelt persons anerkjente plikter og karismer og Gudsfolkets enhet i liv og virke kan kombineres på passende måte.

Presterådet, der spesielt valgte representanter for presteskap, ordensfolk og legfolk tar del (jfr. CD 27), fremskaffer gjennom studium og ettertanke de elementer som skal gjøre bispedømmefellesskapet i stand til å legge til rette sitt pastorale program

på organisk måte og fullføre det effektivt.

I betraktning av at biskopenes og prestenes medansvar daglig øker (særlig gjennom presterådene), desto mer ønskelig blir det å få etablert et pastoralaråd i hvert bispedømme.

4. Økonomiske saker.

Kirkens økonomiske spørsmål kan ikke løses på tilfredsstillende måte hvis de ikke blir omhyggelig vurdert i sammenheng med Gudsfolkets samfunn og sendelse. Alle troende har plikt til å bidra til Kirkens behov.

Under behandlingen av disse spørsmål må det ikke bare tas hensyn til solidariteten innenfor den lokale kirke, bispedømme eller ordensinstitutt, men også til bispedømmer i samme område eller nasjon, ja, i virkelig-

heten til hele verden, særlig til kirke i de såkalte misjonsområder og andre fattige regioner.

Godtgjøringen til prestene, som selvsagt må fastsettes i en ånd av evangelisk fattigdom, men så langt

GUD MØTER DEG

Bok II i den kanadiske serien «Come to the Father» er nå i salg.

Bok III kommer i mai og bok IV til høsten.

Pris bok II kr. 25,—

Sanghefte med noter og akkompagnement til bok I, II og III kr. 5,—

Lærerveiledning (dansk) til bok II kr. 20,—

Bestilles hos

DEN KATEKETISKE KOMMISSJON
Nygårdsgt. 3, 5000 Bergen.

BERGEN

Eches Fårvehandel

NYGARDSGT. 19

BERGEN

1/5 Kr. Madsens Bok- og Papirhandel

Bryggen 5 - Loppen - Telefon 11 482

BERGEN

VESTA · HYGEA

MED TANKE PÅ FREMTIDEN

HOPSDAL & DAHL A/S
Aut. Installatør, TV-, Radio-
og Utstyringsforretning
TORNØEGARDEN - BERGEN

K. & J. SOLHEIM
Kjøtt - Pålegg - Delikatesser
Egen Pølsefabrikk
Solheimgt. 25
Tlf. 99 016 Bergen

ERLING KRAGE A/S

PRYD. OG PRYDKUNST

Bergen

Telefon central 14 110

Telegramadresse: «Kjell»

mulig rettfærdig og tilstrekkelig, er en plikt av rettfærdighet og bør omfatte sosial sikkerhet. Ytterliggaaende ulikheter på dette område må fjernes, spesielt blant prester i samme bispedømme eller jurisdiksjonsområde. Det må ogsaa tas hensyn til gjennomsnittsf forholdene til de mennesker som bor i området.

Det synes i høy grad å være ønskelig at kristenfolket gradvis instrueres på en slik måte at prestenes inntekter kan bli løsrevet fra deres embets handlinger, særlig de som har med sakramentene å gjøre.

KONKLUSJON

For prester som utøver Åndens embete (jfr. 2. Kor. 3, 4—12) i sentrum av hele Kirkens samfunn står nye veier åpne for å gi et fornyet vitnesbyrd i dagens verden.

Det er derfor nødvendig å se fremtiden i møte med kristen tillit og be Den Hellige Ånd vise vei og gi inspirasjon, slik at dører må bli åpnet for Evangeliet, tiltross for de farer som Kirken ikke kan overvinne bare med menneskelige midler.

Idet vi alltid må ha apostlene for øye, særlig Peter og Paulus, som eksempler på presteskapets fornyelse, må vi takke Gud vår Far for at han

har gitt oss alle anledning til å manifestere Kristi hjelp på en mer redelig måte.

Allerede nå er det sanne tegn på en gjenfødelse av det åndelige liv, mens mennesker overalt og midt i den moderne tids usikkerhet ser frem til livets fylde. Denne fornyelse kan selvsagt ikke finne sted uten en deltagelse i Kristi kors, fordi tjeneren er ikke større enn sin herre (jfr. Joh. 13, 16). La oss glemme det som er lagt bak oss og strekke oss etter det som ligger foran (jfr. Fil. 3, 13).

Med sann dristighet må vi vise verden fylde i det mysterium som gjennom alle tider er skjult i Gud, slik at menneskene gjennom sin deltagelse i dette mysterium må bli i stand til å tre inn i Guds fylde (jfr. Ef. 3, 19).

«Vi forkynner det for dere, — det evige liv, som var hos Faderen og har åpenbart seg for oss. Ja, det vi har

sett og hørt, det forkynner vi for dere, for at ogsaa dere kan ha samfunn med oss. For vårt samfunn er et samfunn med Faderen og med hans sønn Jesus Kristus.» (1. Joh. 1, 2—3.)

R.I.P.

Vår kjære

Søster Maria Xaveria
f. Christine Prahl

døde i Halden 13. mars 1972 i en alder av 93 år. Hun virket i Norge i nærmere 70 år.

Den kjære avdøde anbefales til de troendes forbønn.

St. Josephssøstre

OSLO

C. Tennant Sons & Co. A.s

Tollbodgaten 27 - Oslo - Telefon 42 18 94

THRONSEN & CO.
BOKTRYKKERI

Bernh. Getzgt. 3 b, Oslo
Telefon 20 40 02 - 20 70 02

**KVALITET I
KJØTT, FLESK OG
PØLSEVARER**

Jens J. Andersen
TØYENGT. 2. Oslo

TÅSEN BOK- OG PAPIR A/S
ERLING THORNE

Kaj Munks vei 41, Oslo 8
Tif. 23 02 40

SØREN HANSSEN
Kolonialforretning

Langes gt. 6 - Oslo
Telefon 20 37 24

OSLO

Byggevarer - Beslag - Ovner
Verktøy - Fliser - Linoleum
Tapeter - Farvehandlervarer
Kjøkkenutstyr

THIIS & CO. A S

Haakon VII's gt. 1, Oslo
Sentralbord 41 77 30

T. S. JACOBSEN

BEGRAVELSESBYRA

Ullevålsvn. 1 - Oslo

Privat 55 77 87 - 69 43 72
Tif. 20 79 06 - 20 79 05

NEBB
Stedet for alt elektrisk
ØVRE SLOTSGATE 8, OSLO

I RULLESTOLEN

Nei, å nei — dette kunne så lett blitt skrekkelig, kliss og tårer, melodrama av ulideligste sort. En spretten og jente-glad fotballgutt (*Malcolm McDowell*) blir plutselig lam, det er som et lynnedslag i hans liv, ved slutten av et godt skildret og ytterst banalt opplevd bryllup i familien. Plutselig — i en hotellheis — er tragedien der. Førligheten i bena er borte for alltid. Hospital — der nest pleiehjem og et helt nytt, annerledes liv, med mennesker i noenlunde samme stilling. Det er et så bittert sjokk for tyveåringen, at en voldsom, trassig harme — mot alt og alle — truer med å lamme sinnet hans også. Bruce kan ikke «ta» sin skjebne — det skal nå også godt gjøres. Rasende, som et ungt villdyr i bur, kjører han frem og tilbake, fra vegg til vegg, i sin rullestol, ladet med en ensom fortvilelse så desperat, at den bare synes å kunne eksplodere, for eksempel i et selvmord.

Så skjer noe avgjørende: Bruce oppdager Jill, (*Nanette Newman*) og blir glad i henne. Hun er i samme situasjon som han — har dessuten på sin side måttet avbryte et medisinstudium, og sende hensynsfullt fra seg den legen hun var forlovet med. Bruce og Jill, de to invalider, fanger hverandre opp, akkurat på kanten av en mørk, motløshetens avgrunn, og blir hver andres motiv for å leve videre. Inntil — nåvel, slutten er kanskje unødig og påklistret trist — å la «*Love Story*». Men slikt hender jo også: At unge mennesker dør fra hverandre. Det skjer. Ikke bare filmen, men livet holder seg nå og da med slike «effekter».

Det er britten *Bryan Forbes* som har laget denne filmen, han er «journalisten» blant britiske filmskapere, med finger-spissfølelse for hva som er i luften: I England, som i Norge, er det nå blant annet de handikappedes situasjon, ofte med klar brodd mot de eneste som hittil — dvs. før det offentlige gadd bry seg med dem — tok seg av deres vanskelige liv: De «veldigge», og — enda sikrere skyteskive p. t.: De kristelige.

Bruce og Jill er «plasert» i en anglikansk, kirkelig institusjon, avhengig av goodwill og pengebidrag fra private vel-

gjørere. Deres harsellas med dem er psykologisk forklarlig, men vel litt partisk og ensidig skildret: Så altfor mange var ikke engang veldedige, mens staten sov. Pleiehjemmet er karikert kristelig — det får det betale for, i *Bryan Forbes'* sosialt moteriktige film. Her er en bestyrerinne som er sukkersøtt maktglad i Herrens tjeneste. Dessuten en glatt kapellan: Om en trykker hardt på ham ett sted, sier han ikke «au!» som andre mennesker (selv om han tenker det!), det blir bare en tilsvarende bul et annet sted. Begge er infamt skildret, de er sett med Bruce's tras-sige øyne, hans uforsonlige blick på sin skjebne, på livet, på Gud. Det er småøyet krig fra første stund, uten pardon. Og nokså ensidig, ikke helt rettfærdig. *Bryan Forbes* er ikke — i denne og andre filmer — helt fri for å lage enkle kontraster ut av sitt stoff. Men her er de el-lers godt begrunnet, i møtet mellom for-

tvilelse og rutine, og nyter godt av både adskillig sikker takt og hjertelag, og av to gode skuespillere i hovedrollene. Helt sannsynlig virker riktignok ikke den fromt begrunnede uforstand de to møter i omgivelsene, da de vil gifte seg. Hvorfor skulle de ikke dét? Men *Forbes*, som beviste sin innfølelse sans for det «avvikende» og utsatte menneske allerede i filmen «Hviskende stemmer» (*The Whisperers*, 1968, med Dame *Edith Evans*), legger også her frem mye forståelse — dermed skjerper han også andres. «Sterke følelser» er, tross den banale titelen, en fin og menneskelig film, med mye å gi seeren. I en nokså sparsom påskekurv fra filmimportørene, merker den seg ut med en kvalitet av godt merke. At den i øyeblikket, hva besøk angår, kommer helt i skyggen av annen- og tredjerangs produkter, er bare sørgelig. Gå og se den — før den er vekk!

ST. OLAV

KATOLSK TIDSSKRIFT FOR RELIGION OG KULTUR

Ansvarshavende redaktør: Åge Rønning.

Faste medarbeidere: Hallvard Rieber-Mohn O.P., D. J. Boers O.F.M.,
Per Bjørn Halvorsen O.P.

Redaksjonens adresse: Akersveien 5, Oslo 1, telefon 20 72 26.
Redaktøren privat 28 01 04.

Ekspedisjon og forlag: Akersveien 5, Oslo 1.
Kontortid 9—16. Lørdag 9—14. Telefon 20 72 48.

Abonnement (direkte ell. gjennom postkontorene). Kr. 40 pr. år.
Kr. 20 pr. 1/2 år. Utlandet kr. 45.

Annonser: 10 dager før utg.dagen.
24 nr. årlig. - Postgiro 204 648.